

Tantárgyi tematika
KÖVETELMÉNYEK ÉS TANTÁRGYI PROGRAM
az Alkotmányjogi gyakorlat 2. c. tantárgyból
tárgykód: AJALK272N4
jogász szak nappali tagozat
2024/2025. tanév II. félév

Tárgyfelelős: Dr. Pap Gábor egyetemi adjunktus

Tárgyfelelős tanszék: Alkotmányjogi Tanszék

Tantárgy oktatója: Dr. Hallók Tamás egyetemi docens, Dr. Panyi Béla óraadó címzetes egyetemi docens, Dr. Pap Gábor egyetemi adjunktus

Előtanulmányi kötelezettség: Alkotmányjogi gyakorlat 1.

Egyidejű felvétel: Alkotmányjog 2.

Óraszám: 2/hét

Számonkérés módja: gyakorlati jegy

Kreditpont: 1 kr.

Fejlesztendő kompetenciák:

tudás: T1, T2, T10, T11, T13, T14, T15

képesség: K4, K5, K6, K7, K9, K10, K11, K12, K15, K16, K19, K20, K25, K28, K29, K30, K31, K32, K33

attitűd: A2, A3, A4, A5, A6, A7, A10, A15, A18

autonómia és felelősség: F1, F5, F6, F8

1. A tantárgy feladata és célja

Alkotmányjogi szövegek (jogsabályok, bírói döntések, alkotmánybírósági határozatok, szakirodalom) tanulmányozása. A jogeset-megoldási készség kialakítása az alkotmányjogban. Alkotmányjogi jogsabályok, bírói (alkotmánybírói) döntések elemzése, ennek módszerei. Alkotmányjogi jogesetek megoldása, ezek értékelése. Az elsajátított készségek értékelése.

2. A tantárgy tematikus leírása

1. Kormányformák. A parlamentáris kormányforma. A Parlament mint képviseleti szerv. Egy és kétkamarás parlament. Az Országgyűlés alkotmányos feladatai. A törvényhozás és az ellenőrzés, a személyi-szervezeti funkció.
2. Az Országgyűlés belső szervezete: tisztségviselők, Házbizottság, bizottságok, frakciók. Az országgyűlési képviselők jogállása. Az Országgyűlés eljárása. Az Országgyűlés megbíratási ideje, ülészakok, határozatképesség és szavazás.
3. A törvényjavaslatok tárgyalási rendje. A törvényhozási eljárás. A törvényhozás és a jogalkotás alkotmányos kérdései.
4. A törvények fajtái. Sarkalatos törvények. Költségvetési törvény tárgyalási rendje. Nemzetközi szerződéseket kihirdető törvény. Törvény és rendelet viszonya. Az Országgyűlés határozatai. Interpelláció és kérdés.
5. A köztársasági elnök alkotmányos feladatai. A köztársasági elnök (1946–1949). A Népköztársaság Elnöki Tanácsa (1949–1989). A köztársasági elnök választása, megbíratási ideje, megbíratásának megszűnése és felelőssége. A köztársasági elnök hatáskörei (az Alaptörvény és az Alkotmánybíróság határozatai szerint). A köztársasági elnök és a kormány. Miniszteri ellenjegyzés.
6. A Kormány. A kormányzás és a végrehajtó hatalom. A kormányzati tevékenység. A Kormány hatáskörei és tagjai. A Kormány létrejötte, megszűnése, megbíratási ideje; az ügyvivő kormány. A miniszterelnök, a miniszterek és az államtitkárok jogállása. A kormány és a parlament kapcsolata. Bizalmatlansági indítvány, bizalmi szavazás, miniszteri felelősség.
7. A közigazgatás alkotmányos alapjai. A kormány mint a közigazgatás legfőbb szerve.
8. Központi közigazgatási szervek. A kormánytól független közigazgatási szervek. A fegyveres erők jogállása.
9. A közigazgatás helyi szervei. Államigazgatási szervek és önkormányzatok. Az önkormányzatok alkotmányban biztosított hatáskörei és feladatai. Államigazgatási feladatok, hatáskörök és helyi közügyek.
10. Az igazságszolgáltatás. Az igazságszolgáltatás fogalma, az igazságszolgáltatás szervei.
11. Az igazságszolgáltatás alapelvei: a bírói függetlenség, a törvényes bírúhoz való jog, a jogorvoslathoz való jog és a bírósághoz fordulás joga. A bíróságok előtti egyenlőség.
12. A bírósági szervezet, a Kúria alkotmányos jogállása. A bíróságok igazgatása. Az Országos Bírósági Hivatal. A bírák jogállása, kinevezése, előmenetele, javadalmazása, felelőssége.
13. Az ügyészség alkotmányos feladatai. A magyar ügyészség szervezete és az ügyészek jogállása.
14. A legfőbb ügyész alkotmányos pozíciója és hatásköre. Az ügyész mint közvádoló és az ügyészi felügyelet.

A gyakorlatok időbeosztása

Okt. h.	Időpont	Témák
hétfői csoportok		
1.	II. 10.	A félévi követelmények és a tematika ismertetése.
2.	II. 17.	A kormányformák.
3.	II. 24.	Az Országgyűlés megbízási ideje, alkotmányos feladatai és hatásköre.
4.	III. 3.	Az Országgyűlés tisztségviselői, szervezete és tanácskozási rendje.
5.	III. 10.	A törvényhozási eljárás. Interpelláció és kérdés. Az országgyűlési képviselők jogállása.
6.	III. 17.	ZH. A köztársasági elnök alkotmányos jogállása.
7.	III. 24.	SZÜNET
8.	III. 31.	A köztársasági elnök hatáskörei (az Alaptörvény és az Alkotmánybíróság határozatai szerint). A köztársasági elnök és a kormány. Miniszteri ellenjegyzés.
9.	IV. 7.	A Kormány. A kormányzati tevékenység. A Kormány tagjai és az államtitkárok jogállása. A központi közigazgatási szervek és a kormánytól független közigazgatási szervek.
10.	IV. 14.	Az önkormányzatok alkotmányos jogállása és hatásköre.
11.	IV. 21.	SZÜNET
12.	IV. 28.	SZÜNET
13.	V. 5.	ZH Az igazságszolgáltatás fogalma és alkotmányos alapelvei. A bíróságok szervezete és igazgatása.
14.	V. 12.	Az ügyészség szervezete, feladatai, az ügyészek jogállása.
15.	V. 19.	Pótlás. A félév lezárása.

Okt. h.	Időpont	Témák
keddi csoportok		
1.	II. 11.	A félévi követelmények és a tematika ismertetése.
2.	II. 18.	A kormányformák.
3.	II. 25.	Az Országgyűlés megbízási ideje, alkotmányos feladatai és hatásköre.
4.	III. 4.	Az Országgyűlés tisztségviselői, szervezete és tanácskozási rendje.
5.	III. 11.	A törvényhozási eljárás. Interpelláció és kérdés. Az országgyűlési képviselők jogállása.
6.	III. 18.	ZH. A köztársasági elnök alkotmányos jogállása.
7.	III. 25.	SZÜNET
8.	IV. 1.	A köztársasági elnök hatáskörei (az Alaptörvény és az Alkotmánybíróság határozatai szerint). A köztársasági elnök és a kormány. Miniszteri ellenjegyzés.
9.	IV. 8.	A Kormány. A kormányzati tevékenység. A Kormány tagjai és az államtitkárok jogállása. A központi közigazgatási szervek és a kormánytól független közigazgatási szervek.
10.	IV. 15.	Az önkormányzatok alkotmányos jogállása és hatásköre.
11.	IV. 22.	SZÜNET
12.	IV. 29.	SZÜNET
13.	V. 6.	ZH. Az igazságszolgáltatás fogalma és alkotmányos alapelvei. A bíróságok szervezete és igazgatása.
14.	V. 13.	Az ügyészség szervezete, feladatai, az ügyészek jogállása
15.	V. 20.	Pótlás. A félév lezárása.

A gyakorlatok vezetője, helye, ideje:

J-201. kedd 14–15.30. A/1. 313. tanterem (Lindt R.)

J-202. hétfő 14–15.30. A/6. 216. tanterem (Panyi B.)

J-203. hétfő 14–15.30. A/1. 307. tanterem (Hallók T.)

J-204. hétfő 12–13.30. A/1. 308. tanterem (Jámbor A.)

J-205. kedd 12–13.30. A/1. 309. tanterem (Lindt R.)

J-206. hétfő 14–15.30. A/1. 319. tanterem (Paulovics A.)

3. A félév elfogadásának feltételei

Gyakorlati jegy. A gyakorlati jegy feltétele az aláírás megszerzése. A gyakorlatok látogatása kötelező, ami az aláírás feltétele. Kettőnél több hiányzás esetén az aláírás az utolsó szorgalmi héten beszámoló megírásával szerzhető meg.

4. Számonkérés követelményei

A gyakorlatokon két zh. írására kerül sor a gyakorlati tematikában a zh-t megelőző tananyagból. Egy zh. maximum 30 pontos. A két zh-val összesen maximum 60 pont szerezhető. A gyakorlatvezető által meghatározott feladat teljesítésével maximum 5 pluszpont érhető el. Az így szerzett pontok összege a szemeszter végén az alábbi érdemjegyeknek fog megfelelni:

Elégtelen: 0–24 pontig

Elégséges: 25–33 pontig

Közepes: 34–41 pontig

Jó: 42–49 pontig

Jeles: 50–60 pontig

5. Kötelező tananyag

Gárdos-Orosz Fruzsina – Zakariás Kinga (szerk.): *Az Alkotmánybírósági gyakorlat – Az Alkotmánybíróság 100 elvi jelentőségű határozata 1990–2020*. Társadalomtudományi Kutatóközpont – HVG-ORAC Lap-és Könyvkiadó, Bp., 2022.

Alkotmánybírósági esetjog (szerk.: Halmi Gábor), INDOK, Bp., 2004.

The Basic Law of Hungary: A First Commentary. (szerk.: Schanda Balázs – Varga Zs. András–Csink Lóránt) Dublin, Clarus Press, 2012.

6. Ajánlott irodalom

Az értelmezett alkotmány. (Szerk.: Balogh Zsolt – Holló András) Magyar Hivatalos Közlönykiadó, Budapest, 2000.

Petrétei József: *Magyarország alkotmányjoga II*. Kodifikátor Alapítvány, Pécs, 2014.

Wade–Bradley–Bates–Himsworth: *Constitutional and Administrative Law*. Longman, London, New York, 1986.

Alkotmánytan I. (Szerk.: Kukorelli István), Osiris Kiadó, Bp., 2007. (esetleges újabb kiadás)

Egyéb tudnivalók:

A kötelező jogszabályok, kötelező AB határozatok:

- 4/1999. (III. 31.) AB határozat az Országgyűlés üléskezési rendjéről
- 1/1999. (II. 24.) AB határozat a kétharmados törvényekről
- 50/2003. (XI. 5.) AB határozat az országgyűlési vizsgálóbizottságokról
- 48/1991. (IX. 26.) AB határozat a köztársasági elnök főparancsnoki jogköréről
- 8/1992. (I. 30.) AB határozat a köztársasági elnök alapvető feladatáról és hatáskörének értelmezéséről
- 36/1992. (VI. 10.) AB határozat a köztársasági elnök kinevezési jogköréről
- 50/1998. (XI. 27.) AB határozat a miniszteri felelősségéről
- 55/2004. (XII. 13.) AB határozat a kormányfő és a kormány lemondásával kapcsolatos eljárásról
- 58/B/1992. AB határozat az önkormányzati alapjogok alkotmányos korlátairól szóló ún. precedens-határozat
- 56/1996. (XII. 12.) AB határozat az önkormányzati alapjogok jellemzőiről
- 38/1993. (VI. 11.) AB határozat a bírói függetlenségről és a bírói hatalmi ág semlegességéről
- 42/2005. (XI. 14.) AB határozat a jogegységi határozat alkotmányellenességéről
- 16/1991. (IV. 20.) AB határozat a törvényjavaslattal kapcsolatos előzetes normakontrollról
- 47/2007. (VII. 3.) AB határozat a köztársasági elnök kitüntetés-adományozási jogáról
- 15/2019. (IV. 17.) AB határozat az Országgyűlés szavazási rendjéről

Felmentési kérelmek elbírálása: Alkotmányjog gyakorlatból csak az a hallgató kaphat felmentést, aki korábban karunkon teljesítette a tantárgyi követelményeket. Aki más felsőoktatási intézményben tanult Alkotmányjog gyakorlatot, akkor kaphat felmentést, ha a tanmenet legalább 75%-os egyezést mutat a jelen félév tanmenetével. Ehhez kérelmet kell benyújtani, amelyhez csatolni kell az index másolatát, illetve egyéb szükséges dokumentumokat (pl. tanmenet).

Adminisztratív ügyek intézése az A/6. 222-es szobában történik. Ügyintéző: Hodosi Gabriella

Miskolc, 2025. január

Alkotmányjogi Tanszék